
Graniczna

Dzielnice: Śródmieście

Osiedla: Śródmieście Północne

Atrybuty: Nazwy pochodzące od wyrazów pospolitych Nazwy określające

Rok utworzenia nazwy: 1770

Opis

Ulica stanowiła w XVII w. granicę jurydyk Grzybów i Wielopole.

Do ok. 1921 roku taką nazwę nosiła dzisiejsza ul. Oszmiańska, do 1954.04.12 ulice: Cylichowska, Farbiarska, Krańcowa, Na Skraju, Przełęcz, Skwierzyńska, Sulęcińska oraz Żeglarska, do 1954.05.20 ul. Chlubna, do 1957.05.28 ul. Rusałki, do 1960.05.05 ul. Zygmunta Vogla a do 1979.01.01 ul. Bony.

Ciekawostki

Powstała w XVIII w. jako droga graniczna między Grzybowem a Wielopolem. W poł. XVIII w. była już gęsto zabudowana (3 domy murowane i 7 drewnianych) i nosiła nazwę Wielopolska. Po 1815 roku zabudowano ją klasycystycznymi kamienicami i pałacami tak, że stanowiła jedną ze znacniejszych ulic handlowych ówczesnej Warszawy. W XIX w. mieszkała tu głównie ludność żydowska, zajmująca się handlem. W 1908 roku puszczono tędy linię tramwajową. W 1939 roku zniszczono 7 kamienic, a w 1944 roku kolejne 5. Po wojnie uprzątnięto gruz i rozebrano ocalały dom nr 15. W 1948 roku linię tramwajową przeniesiono na Marszałkowską, a w roku 1965 wybudowano tu bloki Osiedla Za Żelazną Bramą, przekształcając bieg ulicy.

Stan obecny:

Nr 2: **Dom mieszkalny rodzin wojskowych.** Powstał po 1952 roku wg proj. Skibniewskiej i Gutta, jako pierwszy budynek z niezrealizowanego projektu zabudowy pl. Żelaznej Bramy.

Pastorał Warszawski. Słup trakcyjno-oświetleniowy z 1906 roku, zdobiony herbem miasta i godłem Tramwajów Miejskich wykonany został przez Rosyjsko-Belgijskie Towarzystwo

Wyrobów Metalowych. Dziś stoi w pobliżu domu pod adresem Grzybowska 2.

Osiedle Za Żelazną Bramą. Powstało w latach 1965-1972 wg proj. Jerzego Czyża, Jana Furmana, Jerzego Józefowicza i Andrzeja Skopińskiego. Po wygraniu konkursu na osiedle w 1961 roku, zdecydowano zagęścić nieco zabudowę i prace rozpoczęto cztery lata później. Zastosowano nową metodę o nazwie Stolica, polegającą na wlewaniu betonu w szalunki, a po zastygnięciu wznoszono je wyżej, wylewając kolejne ściany. Robotnicy pracowali na 3 zmiany, zimą sprowadzano lokomotywy, które dogrzewały instalacje i pozwalały pracować bez ustanku. Wreszcie, w 19 blokach 16-piętrowych i kilku 10-piętrowych zamieszkało ok. 25000 osób. Zrezygnowano z budowy pawilonów handlowych. Większość mieszkań, poza M5 ma ciemne kuchnie, ściany przemarzały i przeciekały. C.O. zostało spaprane od projektu aż po wykonanie i nie działało, przez co administracja musiała wydawać lokatorom piecyki elektryczne. Były ciągle problemy z wodą w ogóle, nie tylko z ciepłą, a kanalizacja zamiast spływać do kolektorów, często wylewała nieczystości przez muszle na mieszkania. Po ok. 15 latach większość usterek usunięto, ściany ocieplono i otynkowano, wszystko ogromnym kosztem. Na przeł. lat 80 i 90 XX w. bloki te zwane były Chinatown, ponieważ mieszkania wynajmowali najczęściej Azjaci, handlujący na bazarach i stadionie.

Data nadania nazwy: rok 1770
